

RM 1-2014 - Erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a

Emneord: erstatningssager

Printet den: 16. oktober 2014

RIGSADVOKATEN

Meddelelse nr. 1/2014
Dato 1. januar 2014
J.nr. RA-2013-520-0032**Erstatning i henhold til
retsplejelovens kapitel 93 a**

Min meddelelse nr. 1/2013 indeholder oplysning om de takstmæssige erstatningsbeløb for ikke-økonomisk skade (tort m.v.) i forbindelse med frihedsberøvelser m.v., der indtræder i perioden 1. januar 2013 til 31. december 2013.

På grundlag af erstatningsansvarslovens § 15 og bekendtgørelse nr. 1046 af 21. august 2013 om bl.a. tilpasningsprocenten for finansåret 2014 anvendes med virkning for straffeprocessuelle indgreb, der foretages i perioden 1. januar 2014 til 31. december 2014, følgende beløb:

1. Frihedsberøvelser

a. Indenfor det første døgn:

0 indtil 5 timer:	2.500 kr.
5 indtil 10 timer:	3.700 kr.
10 indtil 15 timer:	4.900 kr.
15 timer og derover:	6.200 kr.

b. Mere end et døgn:

6.200 kr. for det første døgn og herudover **800 kr.** for hvert påbegyndt efterfølgende døgn.

c. Anvendelse af isolation under varetægtsfængslingen medfører, at erstatningsbeløbet forhøjes til **1.000 kr.** for hvert påbegyndt døgn i den periode, hvor isolationen har været anvendt. Der ydes ikke isolationstillæg for frihedsberøvelse omfattet af punkt 1 a.

d. Kortvarige anholdelser

(til og med 10 minutter): **850 kr.**

e. Taksten for frihedsberøvelser i grove sædelighedssager forhøjes med 50 pct.

f. Taksten for frihedsberøvelser i sager om drab, drabsforsøg og brandstiftelse efter straffelovens § 180 forhøjes med 100 pct.

g. Ved opretholdt anholdelse, jf. retsplejelovens § 760, stk. 4, ydes erstatning for det første døgn efter pkt. 1 a. og for de efterfølgende døgn efter isolationstaksten, jf. ovenfor under c., hvis det er oplyst, at den pågældende reelt har været isoleret under anholdelsen. Det bør derfor i hver enkelt sag klarlægges, om dette har været tilfældet.

2. Visitation

Der udbetales som udgangspunkt ikke erstatning for kortvarige, resultatløse visitationer og ransagning i tilknytning hertil.*

Dette gælder også i tilfælde, hvor den person, indgrebet er rettet mod, ikke ved sin egen adfærd har givet anledning til indgrebet.

Udgangspunktet gælder ligeledes, selv om det fornødne mistankegrundlag i enkeltstående tilfælde ikke findes at have været til stede, jf. U 1997.1498H.

Udgangspunktet kan fraviges i særlige tilfælde. Som eksempel herpå kan nævnes visitationer, som har været særligt indgribende og samtidig er foretaget på et sted, hvor udenforstående har kunnet overvære visitationen, som på denne baggrund har kunnet opleves som særlig krænkende af den pågældende person.

Hvis der i særlige tilfælde ydes erstatning for kortvarige visitationer og ransagninger i tilknytning hertil (til og med 10 minutter) uden anholdelse, er taksten **350 kr.**

Ved visitationer og ransagninger, der har varet i mere end 10 minutter, anvendes taksten for anholdelse under pkt. 1 a.

3. Ransagning

Erstatningsbeløbet for en ransagning,
der ikke foretages i forbindelse med frihedsberøvelse: **1.200 kr.**

Om ransagning i tilknytning til kortvarige visitationer, se pkt. 2.

En ransagning hos en sigtet foretaget i forbindelse med en samtidig stedfunden frihedsberøvelse anses i almindelighed for et underordnet accessorium til frihedsberøvelsen og giver derfor ikke ret til særskilt erstatning, jf. U 1986.709Ø.

* Rigsadvokatens brev af 24. juni 1999 med bilag til samtlige statsadvokater, politimestre og Politidirektøren, U 1999.72H/3, U 2001.1190Ø, U 2001.1619Ø, U 2001.1930Ø og U 2003.481Ø.

4. Legemsundersøgelser mv.

Erstatningsbeløbet for legemsundersøgelser
der ikke foretages i forbindelse med frihedsberøvelse: **1.200 kr.**

Der ydes som udgangspunkt ikke erstatning for en legemsundersøgelse, der foretages i forbindelse med en frihedsberøvelse. Såfremt der er tale om en særlig indgribende legemsundersøgelse, som f.eks. rectalundersøgelser og undersøgelser af kønsorganer, ydes der dog særskilt erstatning herfor, selv om indgrebet sker under en frihedsberøvelse.

Legemsbesigtigelser, der indebærer fuldstændig eller delvis egentlig afklædning, ligestilles erstatningsmæssigt med særlig indgribende legemsundersøgelser. Såfremt der alene sker opknapping af en skjorte eller opsugning af ærmer og bukseben, ydes der ikke erstatning.

5. Konfrontation

Erstatningsbeløbet for en konfrontation,
der ikke foretages under frihedsberøvelse: **1.200 kr.**

6. Beslaglæggelse

Erstatning for afsavn af motorkøretøj:

Indtil 8 dage: **850 kr.**

For længerevarende indgreb **850 kr.** for den 1. uge og herudover **450 kr.** for hver ny påbegyndt uge.

7. Inddragelse af førerret

Indtil 8 dage: **850 kr.**

For længerevarende indgreb **850 kr.** for den 1. uge og herudover **450 kr.** for hver ny påbegyndt uge.

8. Telefonaflytning m.v.

Indtil 8 dage: **850 kr.**

For længerevarende indgreb **850 kr.** for den 1. uge og herudover **450 kr.** for hver ny påbegyndt uge.

Taksten for rumaflytning er taksten for telefonaflytning forhøjet med 100 pct.

Den omstændighed, at indgrebet har rettet sig mod flere telefoner eller rum/boliger tilhørende samme person, medfører ikke, at der ydes erstatning ud over de nævnte beløb.

9. Renter

Som hovedregel forrentes krav om erstatning og godtgørelse i anledning af strafferetlig forfølgning efter retsplejelovens kapitel 93 a efter reglerne i renteloven.

Det indebærer, at der ydes renter med 8 pct. over den fastsatte referencesats for erstatning ydet med henvisning til retsplejelovens § 1018 a, hvis der er sket påtaleopgivelse eller frifindelse den 1. marts 2013 eller senere. På tilsvarende måde skal krav efter retsplejelovens § 1018 c i anledning af indgreb overfor ikke sigtede forrentes med 8 pct. over den fastsatte referencesats, hvis indgrebet er ophørt den 1. marts 2013 eller senere. Det samme gælder krav om erstatning for tingsskade efter retsplejelovens § 1018 h, hvis skaden er indtrådt den 1. marts 2013 eller senere.

I øvrige tilfælde, hvor der ydes erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning efter retsplejelovens kapitel 93 a, ydes der renter med 7 pct. over den fastsatte referencesats.

Begyndelsestidspunktet for renteberegningen efter renteloven er tidspunktet for fremsættelsen af erstatningskravet overfor anklagemyndigheden (tidspunktet for kravets modtagelse).

Visse krav forrentes efter reglerne i erstatningsansvarsloven. Det drejer sig bl.a. om krav på godtgørelse for varigt mén, erstatning for erhvervsevnetab, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste som følge af personskade samt godtgørelse for tort efter erstatningsansvarslovens § 26. Sådanne krav forrentes efter erstatningsansvarslovens § 16 med en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats med et tillæg på 8 pct., hvis personskaden er indtrådt den 1. marts 2013 eller senere.

Er personskaden indtrådt før den 1. marts 2013, forrentes kravet med en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats med et tillæg på 7 pct.

Begyndelsestidspunktet for beregningen af renter efter erstatningsansvarsloven er i almindelighed 1 måned efter kravets modtagelse.

Der kan i øvrigt henvises til Rigsadvokaten Informerer nr. 1/2003 og nr. 12/2003 om forrentning af godtgørelse og erstatning udbetalt efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a.

Renter af alle erstatningsbeløb og skattepligtig erstatning for økonomisk skade indberettes af politidirektøren til skattemyndighederne.

10. Modregning

Indtil en fordring er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden med henblik på inddrivelse, kan politidirektøren foretage modregning i forbindelse med udbetaling af erstatning.

Efter fordringen er overdraget, udøver restanceinddrivelsesmyndigheden alle kreditorbeføjelser. Inden politidirektøren foretager udbetaling af erstatning, orienterer politidirektøren restanceinddrivelsesmyndigheden med henblik på, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan foretage eventuel modregning.

Klager over eventuel modregning med bøder og sagsomkostninger, som foretages af politidirektøren i forbindelse med udbetalingen af erstatningen, behandles af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen.

11. Salær

Advokatsalæret i sager, hvor fremsættelsen af erstatningskravet er ukompliceret, udgør **1.650 kr. + moms.**

Advokatsalæret i sagerne nævnt under punkt **1.d.** og punkt **2.** udgør **850 kr. + moms.**

Det er salærtaksterne, som er gældende på det tidspunkt, hvor arbejdet med fremsættelse af erstatningskravet udføres, der skal anvendes ved fastsættelse af salæret. Salærtaksterne kan som hidtil fraviges i det omfang, advokaten i det enkelte tilfælde kan sandsynliggøre, at det udførte arbejde med sagen berettiger hertil.

Det er en forudsætning for udbetaling af salær, at det fremsatte erstatningskrav helt eller delvis imødekommes. Det er endvidere en forudsætning, at advokaten ikke allerede er tillagt salær som beskikket forsvarer under straffesagen. Såfremt advokaten er tillagt salær som beskikket forsvarer under straffesagen, og det merarbejde, der har været forbundet med fremsættelse af erstatningskravet, har været af ubetydelig karakter i forhold til det arbejde, der tidligere har været vederlagt, kan yderligere salær ikke forventes imødekommet. Dette gælder således normalt, hvor der efter en frifindende dom alene er fremsat krav om erstatning under henvisning til de foran anførte vejledende takster. Har salæret under straffesagen ikke oversteget 4.100 kr. + moms, bør salærkravet imidlertid imødekommes, da et tidligere salær af en sådan størrelse ikke kan antages at dække arbejdet vedrørende erstatningskravets fremsættelse.

Der kan i øvrigt henvises til U 1987.338H og Rigsadvokaten Informerer nr. 9/1995.

12. Politidirektørens ekspedition af erstatningskrav

Krav om erstatning skal fra den 1. januar 2013 fremsættes over for den politidirektør eller statsadvokat, der har haft ansvaret for efterforskningen i den sag, som har givet anledning til kravet, jf. retsplejelovens

§ 1018 e, stk. 1. I sager, hvor et erstatningskrav fremsættes over for politidirektøren, skal erstatningskravet af politidirektøren sendes til statsadvokaten med sagens akter og en udtalelse.

Sagen skal sendes til statsadvokaten inden 14 dage efter, at kravet er modtaget.

Politidirektøren orienterer samtidig den erstatningssøgende om, at sagen sendes til statsadvokaten, og hvornår erstatningskravet kan forventes færdigbehandlet af statsadvokaten. Medmindre andet er aftalt med statsadvokaten, oplyser politidirektøren den forventede sagsbehandlingstid ved statsadvokaten til 60 dage.

Efterfølgende ekspedition og orientering i sagen varetages af statsadvokaten.

13. Kompetence

Kompetencen til at afgøre erstatningskrav i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a fremgår af Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 12. december 2005.

Statsadvokaterne har herefter som udgangspunkt kompetence til at træffe afgørelse i alle sager efter retsplejelovens kapitel 93 a.

Dette gælder også krav om erstatning efter retsplejelovens § 1018 h, hvis ansøgningen om erstatning er modtaget hos politiet eller anklagemyndigheden efter den 26. maj 2005.

Sager, hvor der skal træffes afgørelse om ansvar efter retsplejelovens § 1018 h, og hvor der agtes ydet erstatning på over 100.000 kr., skal dog forelægges for Rigsadvokaten til afgørelse.

Det samme gælder erstatningskrav efter § 1018 h, der rejser spørgsmål af principiel karakter, eller hvor der foreligger særlige omstændigheder, idet statsadvokaterne dog altid kan afslå at imødekomme et krav om erstatning i henhold til retsplejelovens § 1018 h uden at forelægge sagen.

Sager vedrørende krav om erstatning efter retsplejelovens § 1018 a-d, der ikke er reguleret af Rigsadvokatens årlige meddelelse om erstatning efter retsplejelovens kapitel 93 a, samt sager, hvor der agtes ydet erstatning med større beløb end fastsat i meddelelsen, skal endvidere forelægges for Rigsadvokaten til afgørelse.

Herudover skal erstatningskrav efter retsplejelovens § 1018 a-d, der i øvrigt rejser spørgsmål af principiel karakter, eller hvor der foreligger særlige omstændigheder, forelægges for Rigsadvokaten til afgørelse.

Statsadvokaterne kan dog altid afslå at imødekomme et krav om erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a uden at forelægge sagen.

Rigsadvokaten behandler sager om erstatning for varetægtsfængsling efter endelig dom, hvis varetægtsfængslingen er sket i medfør af udlændingelovens § 35 med henblik på effektivering af en i dommen fastsat bestemmelse om udvisning. Disse sager skal sendes til Rigsadvokaten til afgørelse gennem Rigspolitechefen, der efter omstændighederne afgiver en udtalelse til brug for behandlingen af erstatningskravet.

14. Underretning om krav, der indbringes for retten, domme mv.

Statsadvokaterne orienterer Rigsadvokaten om erstatningskrav, der indbringes for retten. Orienteringen skal ske elektronisk ved fremsendelse af kopi af tilkendegivelsen til Rigsadvokaten pr. e-mail.

Statsadvokaterne orienterer i alle tilfælde Rigsadvokaten om udfaldet af de erstatningssager, der er indbragt for retten. Underretning sker ved fremsendelse af kopi af endelig dom til Rigsadvokaten. Har sagen været behandlet ved landsretten, vedlægges kopi af byrettens afgørelse.

Statsadvokaterne har kompetence med hensyn til spørgsmål om anke af byrettens dom i erstatningssager. Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt anklagemyndigheden bør iværksætte anke i en erstatningssag, f.eks. hvis sagen vedrører principielle spørgsmål, har særlig offentlig interesse eller lignende, kan sagen drøftes telefonisk med Rigsadvokaten. Ankespørgsmål skal således som udgangspunkt ikke forelægges skriftligt for Rigsadvokaten.

15. Regulering

Næste regulering foretages med virkning fra 1. januar 2015.

Ole Hasselgaard